

STRATEŠKI PLAN

2012. – 2014. godine

Izradila

Ljubica Petrović, dipl. oec.

PREDSJEDNIK

akademik Zvonko Kusić

Zagreb, siječanj 2012.

UVOD

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti najviša je znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj i od osobite je nacionalne važnosti.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti potiče i organizira znanstveni rad i zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost i brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te daje prijedloge i mišljenja za unaprjeđivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku.

Zakonom o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, koji je donio Hrvatski sabor 26. lipnja 1991., zakonski je potvrđena činjenica njezina cjelokupnog dosadašnjeg djelovanja, budući da Akademija nastavlja rad i pravni je sljednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, osnovane 1866. godine kao najviše znanstvene ustanove južnoslavenskih naroda, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u razdoblju 1941. – 1945. te ponovno Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u razdoblju 1947. – 1991.

Statutom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na kojeg suglasnost daje Sabor Republike Hrvatske uređen je djelokrug rada i unutarnji ustroj Akademije.

Sredstva za izvršavanje glavnih zadataka Akademije koja su utvrđena Zakonom o HAZU osiguravaju se u Proračunu Republike Hrvatske.

Znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organiziran je u 9 razreda, 18 znanstvenoistraživačkih jedinica, 16 znanstvenih vijeća te 4 muzejsko-galerijske jedinice.
U sastavu Akademije nalaze se i Knjižnica te Arhiv.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti surađuje s drugim akademijama znanosti i umjetnosti, sveučilištima, znanstvenim ustanovama, državnim tijelima, kulturnim i drugim ustanovama te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva.

VIZIJA

Hrvatsko društvo znanja i znanosti.

MISIJA

Misija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti jest uključivanje hrvatske znanosti u europske i svjetske tijekove znanosti trajnim poticanjem znanstvenoistraživačkog rada te briga o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u zemlji i svijetu kao bitnim čimbenicima duhovnog, gospodarskog, političkog i sveopćeg napretka Republike Hrvatske.

CILJEVI

Opći cilj 1. Razvoj znanosti i umjetnosti

Posebni cilj 1.1. Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada i umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu postignutih rezultata

Opći cilj 1. Razvoj znanosti i umjetnosti

Opći cilj *Razvoj znanosti i umjetnosti* proizlazi iz glavnih zadataka Hrvatske akademije koji su utvrđeni u članku 3. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, i to kako slijedi:

1. Akademija potiče i organizira znanstveni rad i zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost i brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu.
2. Objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva.
3. Daje prijedloge i mišljenja za unapređivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku.

Navedeni glavni zadatci Hrvatske akademije u cijelosti doprinose ostvarenju njezine misije i vizije.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao krovna znanstvena i umjetnička ustanova može imati do 160 redovitih članova, zatim do 160 dopisnih članova, pretežno iz inozemstva, te do 100 članova suradnika koji svojim istraživačkim i znanstvenim radom omogućuju ostvarivanje glavnih zadataka Akademije, a samim tim i općeg cilja.

Posebni cilj 1.1. Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada i umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu postignutih rezultata

Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada i umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu postignutih rezultata, posebni je cilj koji u potpunosti doprinosi ostvarenju općeg cilja.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti organizira i potiče znanstvenoistraživački i umjetnički rad preko svojih razreda i njihovih znanstvenih vijeća i odbora, koji su ujedno inicijatori i nositelji programa, odnosno znanstvenoistraživačkih i umjetničkih jedinica koje su, u pravilu, u nadležnosti pojedinih razreda, a preko kojih se izvršavaju zadani programi.

Znanstvenoistraživačkim radom u okviru ostvarenja tog cilja obuhvaćene su znanstvene discipline iz sljedećih područja:

- I. **Razred za društvene znanosti** obuhvaća povijesne znanosti i arheologiju, pravne znanosti, sociologiju, politologiju, filozofiju, gospodarske znanosti i demografiju. Istraživački rad organiziran je u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).
- II. **Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti**, u sklopu kojeg se na području matematike istražuju filozofski aspekti prirodnih znanosti i matematike, odnos matematike prema umjetnosti te povijest matematičkih i drugih egzaktnih znanosti s osobitim naglaskom na doprinos hrvatskih znanstvenika svjetskoj znanosti; na području fizike odvijaju se istraživanja u atomskoj i nuklearnoj fizici, fizici elementarnih čestica, fizici čvrstih stanja i klasičnoj fizici te interdisciplinarnim vezama fizike s drugim znanostima; na području kemije odvijaju se strukturalna istraživanja anorganskih i bioanorganskih spojeva metodama rendgenske strukturne analize i spektroskopije, s naglaskom na odnos strukture i biološke aktivnosti. Istraživački rad organiziran je u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).
- III. **Razred za prirodne znanosti** u svom sastavu ima dvije skupine znanosti, biološke i geološke. Znanstvene djelatnosti iz područja biologije jesu šumarska i poljoprivredna genetika, odnosno biologija stanice i molekularna genetika, kompleksno područje mikrobiologije, područje makrofaune i mikrofaune, ekologija, fiziologija, imunologija i biokemija. Iz područja geoznanosti pokrivena su područja paleontologije, stratigrafije, tektonike, kristalografije, zatim petrologije magmatskih, metamorfnih i sedimentnih stijena te geokemije, geofizike i geografije. Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).

- IV. **Razred za medicinske znanosti** svoju djelatnost provodi u samostalnom istraživačkom radu članova iz raznih djelokruga kao što su: lijekovi, onkogeni i faktori rasta, tumori, medicina rada i zdravstvena ekologija, animalna i komparativna patologija, alergologija i klinička imunologija, kardiovaskularne bolesti, ateroskleroza, parodontne bolesti i biomedicinska etika. Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama.
- V. **Razred za filološke znanosti** uključen je u više međunarodnih i domaćih projekata lingvističke geografije, rad se odvija i na dijalektološkoj i onomastičkoj problematici hrvatskog jezika, zatim na općim slavističkim teoretskim i praktičnim lingvističkim pitanjima, s uključivanjem hrvatskog latiniteta, balkanističke i klasične filologije, književne povijesti i, sve više, orijentalistike. Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).
- VI. **Razred za književnost**, u čijem je sastavu Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, istodobno proučava i objavljuje hrvatsku književnost od njezinih početaka do danas. Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).
- VII. **Razred za likovne umjetnosti** u svojem djelokrugu posvećuje posebnu pažnju razmatranju i rješavanju umjetničke, znanstvene i kulturne tematike uključene u osnovni program djelatnosti Akademije i sadržane u njemu. Likovni umjetnici – slikari, kipari – kreativnim su ostvarenjima formirali umjetnička djela originalne i individualne fizionomije koja određuju međašne etape na putu razvoja likovnog izraza. Djelatnost i prezentacija postignutih rezultata provodi se u muzejsko-galerijskim te istraživačkim jedinicama.
- VIII. **Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju** po svojem dvostranom profilu ima u središtu svoga djelovanja: 1.) promicanje i publiciranje glazbenih djela hrvatskih skladatelja, i to posebice ranijih razdoblja (renesanse, baroka te 18. i 19. stoljeća) te suvremenih hrvatskih skladatelja; 2.) znanstveno proučavanje, analizu i vrednovanje hrvatske glazbene baštine od njezinih početaka i objavljivanje rezultata istraživanja u monografskim, sintetskim i drugim radovima. Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama.
- IX. **Razred za tehničke znanosti** istraživačku djelatnost obavlja na području digitalne obrade signala i slike, a u ostale djelatnosti zastupljene u radu navedenog razreda ulaze rad na realizaciji pregradnje naponske vage, istraživanje područja naftnog i plinskog rudarstva, sinteza i karakterizacija novih polimernih materijala, izrada strategije razvitka prometnica u RH, projekt GPS-mreža, toplinska obrada i modificiranje površinskih slojeva metala, ekspresija gena u biljaka, infibicija enzimske razgradnje prehrambenih proizvoda, razvoj energetike i zaštita okoliša te, na području brodogradnje, istraživanje pouzdanosti numeričkih metoda za dinamičku analizu pomorskih konstrukcija.

Znanstvenoistraživački rad odvija se u istraživačkim jedinicama (zavodi i njihovi odsjeci te odbori).

Postignute rezultate znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada potrebno je na prikladan način predstaviti široj javnosti jer, ako se to ne bi učinilo, sam znanstvenoistraživački rad, a time i ostvarenje općeg cilja, ne bi imao svrhu.

Predstavljanje postignutih rezultata znanstvenoistraživačkog rada obuhvaća sve faze istraživanja, što znači da se, ako se tijekom istraživanja otkriju određene nove spoznaje, one predstavljaju na odgovarajući način i prije dovršetka samog projekta.

Postignuti rezultati predstavljaju se na organiziranim znanstvenim skupovima (domaćeg i inozemnog karaktera) te stručnim i tematskim predavanjima, izdavanjem knjiga (obično po dovršetku projekta), zbornika radova, stručnih časopisa te objavljivanjem članaka u domaćim i stranim publikacijama.

Sudjelovanjem članova Akademije na međunarodnim projektima te u bilateralnoj razmjeni doprinosi se predavljanju postignutih rezultata u svjetskim okvirima znanosti.

U tu svrhu Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ima do sada potpisane sporazume o međunarodnoj akademskoj suradnji s 22 zemlje (Albanija, Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka Republika, Francuska, Italija, Iran, Kina, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Njemačka, Poljska, Rusija, Slovačka, Slovenija, Švedska, Velika Britanija, Ukrajina i Rumunjska).

U rad međunarodnih znanstvenih organizacija kao što su:

- Europska znanstvena zaklada – neovisna i nevladina europska znanstvena organizacija (ESF),
- *InterAcademy Panel* – globalna mreža svjetskih akademija znanosti (IAP),
- *InterAcademy Medical Panel* – globalna mreža akademija znanosti i medicine, čiji je glavni cilj poboljšanje zdravlja širom svijeta (IAMP),
- Međunarodno vijeće za znanost, čiji je cilj promicanje međunarodnih znanstvenih aktivnosti u svim područjima znanosti te njihova primjena za dobrobit čovječanstva (ICSU),
- Međunarodna unija akademija, čiji je cilj promicanje međunarodne suradnje na području filologije, arheologije, povijesti, političkih i društvenih znanosti(UAI) i
- *All-European Academies*, čiji je cilj promicanje, razmjena informacija i iskustva između akademija te izvrsnost u znanosti, visokim etičkim standardima i neovisnosti o političkim, komercijalnim i ideološkim interesima (ALLEA)

uključeni su brojni članovi Akademije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

1.1.1. Organiziranje i poticanje znanstvenoistraživačkog rada kao temeljnog postulata u ostvarivanju postavljenog cilja. Da bi se moglo pristupiti realizaciji postavljenog cilja, potrebno je ponajprije utvrditi uže područje znanstvenoistraživačkog rada. Pod tim se podrazumijeva da se u okviru znanstvenih disciplina koje su istaknute unutar posebnog cilja utvrdi konkretno područje ili tema koja će biti predmet znanstvenoistraživačkog rada (npr. *Istraživanje demografske povijesti Dubrovnika i okolice* ili *Percepcija ili prevencija čimbenika rizika kardiovaskularnih bolesti u Hrvatskoj*).

Nakon što se utvrdi uže područje znanstvenoistraživačkog rada, nositelj projekta formira istraživački tim – suradnike na projektu koji jednakopravno sudjeluju u istraživačkom radu. Planirani znanstvenoistraživački rad odvijao bi se na minimalno četrdesetak znanstvenih projekata tijekom razdoblja (istraživački rad na svakom od utvrđenih projekata dugogodišnjeg je karaktera i odvija se minimalno u razdoblju od tri godine, a može i duže, čak do pet godina).

1.1.2. Organiziranje znanstvenih skupova te stručnih i tematskih predavanja radi predstavljanja postignutih rezultata. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti tijekom godine organizira čitav niz znanstvenih skupova, kroz koje se široj javnosti prezentiraju postignuti rezultati znanstvenoistraživačkog rada akademijinih redovitih članova te članova suradnika. Kroz organizaciju tematskih i stručnih predavanja Akademija daje svoj doprinos u obliku prijedloga i mišljenja za unapređenje znanosti i umjetnosti u svim područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku.

1.1.3. Izdavanje knjiga, zbornika radova, stručnih časopisa i objavljivanje stručnih članaka u domaćim i inozemnim publikacijama, organizacija izložbi. Kroz vlastitu nakladničku djelatnost Akademija tiska tijekom godine prosječno stotinjak publikacija kroz koje se znanstvenim krugovima i široj javnosti prezentiraju postignuti rezultati rada ostvareni u okviru zadanih programa i aktivnosti.

1.1.4. Predstavljanje postignutih rezultata u svijetu provodi se preko različitih oblika međunarodne suradnje, sudjelovanja Akademijinih članova u radu brojnih međunarodnih znanstvenih institucija, suradnje i aktivnog sudjelovanja Akademijinih članova u međunarodnim projektima, bilateralne razmjene znanstvenika, te razmjene publikacija.

Pokazatelji rezultata (*output*):

Opći cilj 1. Razvoj znanosti i umjetnosti

Posebni cilj 1.1. Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada, umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu postignutih rezultata

Način ostvarenja	Pokazatelji rezultata (<i>output</i>)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana Vrijednost (2011.)	Ciljana vrijednost (2012.)	Ciljana vrijednost (2013.)	Ciljana vrijednost (2014.)
1.1.1. Utvrđivanje užeg područja znanstvenoistraživačkog rada	1.1.1.1. Povećanje broja znanstvenih projekata	Utvrđivanje i otkrivanje do sada nepoznatih spoznaja vezanih uz određeno znanstveno područje koje doprinose općem boljitku	Broj	40	HAZU	40	43	43	43
1.1.2. Organiziranje znanstvenih skupova te stručnih i tematskih predavanja radi predstavljanja postignutih rezultata	1.1.2.1. Povećanje broja organiziranih znanstvenih skupova i simpozija	Postignute rezultate znanstvenoistraživačkog rada potrebno je na prikladan način predstaviti javnosti	Broj	42	HAZU	43	45	50	55
	1.1.2.2. Povećanje broja organiziranih javnih predavanja i seminara			29		31	32	35	40
1.1.3. Izdavanje knjiga, zbornika radova i stručnih časopisa te objavljivanje stručnih članaka u domaćim i inozemnim publikacijama; organizacija izložbi	1.1.3.1. Povećanje broja izdanih stručnih knjiga,	Postignute rezultate znanstvenoistraživačkog rada potrebno je na prikladan način predstaviti javnosti	Broj	32	HAZU	33	35	38	42
	1.1.3.2. Broj izdanih zbornika radova			21		22	24	28	30
	1.1.3.3. Povećanje broja izdanih svezaka časopisa			43		43	46	48	50
	1.1.3.4. Povećanje broja organiziranih izložbi			30		32	36	34	36
1.1.4. Predstavljanje postignutih rezultata u svijetu	1.1.4.1. Povećanje broja Akademijinih znanstvenika koji su uključeni u međunarodne projekte	Uključivanjem Akademijinih znanstvenika u međunarodne projekte, bilateralnu razmjenu te aktivnim sudjelovanjem u radu međunarodnih znanstvenih organizacija doprinosi se promicanju znanosti u svijetu	Broj	25	HAZU	27	28	30	32
	1.1.4.2. Povećanje broja znanstvenika koji sudjeluju u različitim oblicima međunarodne razmjene			40		40	45	48	52
	1.1.4.3. Povećanje broja potpisanih bilateralnih sporazuma s drugim akademijama			22		22	23	24	25

Pokazatelji učinka (*outcome*)

Opći cilj 1. **Razvoj znanosti i umjetnosti**

Posebni cilj	Pokazatelji učinka (<i>outcome</i>)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost (2012.)	Ciljana vrijednost (2013.)	Ciljana vrijednost (2014.)
1.1.Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada i umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu istih	Dugoročni doprinos unapređenju znanosti	Znanstvenoistraživačkim i umjetničkim radom doprinosi se unapređenju znanosti u što je moguće većem broju znanstvenih disciplina	%	10	HAZU	15	18	20

Skraćeni prikaz općeg i posebnog cilja, pokazatelja učinka (*outcome*), načina ostvarenja postavljenog posebnog cilja i pokazatelja rezultata (*output*)

Opći cilj	Posebni cilj	Pokazatelj učinka (<i>outcome</i>)	Način ostvarenja postavljenog cilja	Pokazatelji rezultata (<i>output</i>)
Opći cilj 1. Razvoj znanosti i umjetnosti	Posebni cilj 1.1. Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada te umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva, zalaganje za primjenu postignutih rezultata	Dugoročni doprinos unapređenju znanosti	1.1.1. Utvrđivanje užeg područja znanstvenoistraživačkog rada	1.1.1.1. Povećanje broja znanstvenih projekata
			1.1.2. Organiziranje znanstvenih skupova te stručnih i tematskih predavanja radi predavljanja postignutih rezultata	1.1.2.1. Povećanje broja organiziranih znanstvenih skupova i simpozija 1.1.2.2. Povećanje broja organiziranih javnih predavanja i seminara
			1.1.3. Izdavanje knjiga, zbornika radova i stručnih časopisa te objavljivanje stručnih članaka u domaćim i inozemnim publikacijama, organizacija izložbi	1.1.3.1. Povećanje broja izdanih stručnih knjiga, 1.1.3.2. Povećanje broja izdanih zbornika radova 1.1.3.3. Povećanje broja izdanih svezaka časopisa 1.1.3.4. Povećanje broja organiziranih izložbi
			1.1.4. Predavljanje postignutih rezultata u svijetu	1.1.4.1. Povećanje broja Akademijinih znanstvenika koji su uključeni u međunarodne projekte 1.1.4.2. Povećanje broja znanstvenika koji sudjeluju u različitim oblicima međunarodne razmjene 1.1.4.3. Povećanje broja potpisanih bilateralnih sporazuma s drugim akademijama

Veza strateškog plana i državnog proračuna

Opći cilj	Posebni cilj	Program u državnom proračunu	Pokazatelji učinka (outcome)	Način ostvarenja Posebnog cilja	Aktivnost/projekt u državnom proračunu	Pokazatelji rezultata (output)
Opći cilj 1. Razvoj znanosti i umjetnosti	Posebni cilj 1.1. Poticanje, organiziranje i razvijanje znanstvenog rada, umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva, te zalaganje za primjenu postignutih rezultata	3909 Očuvanje kulturne baštine	Dugoročni doprinos unapređenju znanosti	1.1.1. Utvrđivanje užeg područje znanstvenoistraživačkog rada	A586000 Osnovna djelatnost HAZU K586005 popunjavanje knjižnog fonda K586025 Informatizacija HAZU K586038 Obnova zgrade u Hebrangovoj	1.1.1.1. Povećanje broja znanstvenih projektata
				1.1.2. Organiziranje znanstvenih skupova te stručnih i tematskih predavanja rada predstavljanja postignutih rezultata	A586040 Organizacija znanstvenih, kulturnih manifestacija i izložbe	1.1.2.1. Povećanje broja organiziranih znanstvenih skupova 1.1.2.2. Povećanje broja organiziranih javnih predavanja i seminara
				1.1.3. Izdavanje knjiga, zbornika radova i stručnih časopisa te objavljivanje stručnih članaka u domaćim i inozemnim publikacijama, organizacija izložbi	A586018 Tisak knjiga, brošura i časopisa T586007 Nakladnički projekt «Hrvatska i Europa» A586040 Organizacija znanstvenih, kulturnih manifestacija i izložbe A586003 Osnovna djelatnost Zaklade HAZU A586043 Digitalizacija arhivske građe	1.1.3.1. Povećanje broja izdanih stručnih knjiga 1.1.3.2. Povećanje broja izdanih zbornika radova 1.1.3.3. Povećanje broja izdanih svezaka časopisa 1.1.3.4. Povećanje broja organiziranih izložbi
				1.1.4. Predstavljanje postignutih rezultata u svijetu provodi se različitim oblicima međunarodne suradnje, sudjelovanjem Akademijinih članova u radu brojnih međunarodnih znanstvenih institucija, suradnjom i aktivnim sudjelovanjem akademijinih članova u međunarodnim projektima, bilateralnom razmjenom znanstvenika	A586039 Međunarodna suradnja T586037 Suradnja na projektu Europske znanstvene zaklade	1.1.4.1. Povećanje broja akademijinih znanstvenika koji su uključeno u međunarodne projekte 1.1.4.2. Povećanje broja znanstvenika koji sudjeluju u različitim oblicima međunarodne razmjene 1.1.4.3. Povećanje broja potpisanih bilateralnih sporazuma s drugim akademijama